

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002705

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-07-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №68 від 13.09.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гетьман Яна Василівна

2. Yana Hetman

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8365-9772

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 091

Назва наукової спеціальності: Біологія

Галузь / галузі знань: біологія

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Біологія

Дата захисту: 28-08-2024

Спеціальність за освітою: Біологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ Гетьман ID 6612

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.05

Тема дисертації:

1. Роль мікроміцетів у біоіндикації та підтримці здоров'я чорнозему опідзоленого за умов фунгіцидного навантаження
2. The role of micromycetes in bioindication and maintenance of health of podzolized chernozem under fungicide load

Реферат:

1. Об'єкт – зміни стану угруповань мікроміцетів ґрунту за дії різних фунгіцидів. Мета – встановити інформативність мікологічних показників для біоіндикації та оцінки здоров'я ґрунту, що зазнає фунгіцидного навантаження. Методи – лабораторно-аналітичний, дрібноділянковий польовий, вегетаційний лабораторний, математично-статистичний. Теоретичні результати – встановлено закономірності змін мікробних ценозів, зокрема чисельності і структури мікоценозів чорнозему опідзоленого за застосування фунгіцидів; доведено інформативність мікологічних показників для біоіндикації та оцінки здоров'я ґрунту. Практичні результати – запропоновано використання показників чисельності і структури ґрунтових

мікроміцетів в якості біоіндикаторів під час моніторингу ґрунтів на територіях з фунгіцидним навантаженням. Новизна – вперше встановлено тимчасове пригнічення мікробного ценозу чорнозему опідзоленого і стійке порушення структури угруповання ґрунтових грибів після одноразової обробки поверхні ґрунту фунгіцидами; визначено види індикаторів забруднення чорнозему опідзоленого залишковими кількостями фунгіцидів; виявлено відмінності впливу застосування комплексу обробок хімічними і біологічними фунгіцидами на мікробний ценоз, угруповання мікроміцетів, ферментативну активність чорнозему опідзоленого та урожайність ячменю ярого; доведено високу ефективність дії біологічних фунгіцидів на фітопатогенні гриби *Fusarium oxysporum* та *Fusarium proliferatum*; набули подальшого розвитку наукові засади використання мікологічних показників для біоіндикації та оцінювання здоров'я ґрунту. Ступінь впровадження – впроваджено в освітній процес науково-навчального інституту екології ХНУ імені В.Н. Каразіна. Галузь – сільське господарство.

2. Object – changes in the state of soil micromycetes communities under the influence of various fungicides. Purpose – to establish the informativeness of mycological indicators for bioindication and assessment of soil health under fungicide load. Methods – laboratory-analytical, small plot field, vegetation laboratory, mathematical and statistical methods. Theoretical results – regularities of changes in microbial coenoses, in particular the number and structure of mycocenoses, podzolized chernozem were established after the application of various fungicides; the informativeness of mycological indicators for bioindication and soil health assessment. Practical results – the use of indicators of the number and structure of soil microbes as bioindicators in soil monitoring in areas with fungicide load is proposed. Novelty – for the first time, temporary suppression of microbial cenosis of podzolized chernozem and persistent disruption of the structure of soil fungi community after a single treatment of the soil surface with fungicides were established; indicator species of podzolized chernozem contamination by residual amounts of fungicides were identified; differences in the impact of chemical and biological fungicide treatments on microbial cenosis, microbial communities, enzymatic activity of podzolic chernozem and spring barley yields were identified; high efficiency of biological fungicides against phytopathogenic fungi *Fusarium oxysporum* and *Fusarium proliferatum* was proved; scientific principles of using mycological indicators for bioindication and soil health assessment were further developed. Degree of implementation – the results implemented in the educational process of the Scientific and Educational Institute of Ecology of V.N. Karazin Kharkiv National University. Branch – agriculture.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Гетьман Я.В., Найдьонова О.Є. Динаміка чисельності мікроорганізмів у ґрунтовій масі чорнозему опідзоленого після обробки фунгіцидами різного походження. Агрохімія і ґрунтознавство. Вип. 95. 2023. С. 47–59.
- Гетьман Я.В. Вплив хімічних і біологічних протруйників на поширення збудників корневих гнилей і урожайність ячменю ярого. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Агрономія і біологія. 2024. № 1 (55). С. 56–62.
- Гетьман Я.В. Зміни структури угруповань мікроміцетів у чорноземі опідзоленому після обробки хімічними і біологічними фунгіцидами. Вісник аграрної науки. 2024. № 5 (854). С. 83–89.
- Гетьман Я.В., Найдьонова О.Є. Динаміка чисельності мікроміцетів у чорноземі опідзоленому за застосування різних фунгіцидів. Біологічні процеси оптимізації продукційного процесу культурних рослин: матеріали всеукр. наук.-практ. онлайн-конф., присвяченої 60-річчю ІСМАВ НААН, м. Чернігів, 26–27 жовтня 2021 р. Чернігів, 2021. С. 57–59.

- Гетьман Я.В., Найдьонова О.Є. Вплив застосування різних фунгіцидів на чисельність та структуру угруповань ґрунтових мікроміцетів. Науково-інноваційний супровід збалансованого природокористування: матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., присвяченої пам'яті та 95-річчю з Дня народження професора С.Т. Вознюка, м. Рівне, 29–30 вересня 2022 р. Рівне: НУВГП, 2023. С. 146–149.
- Naidonova O., Hetman Y. Impact of various fungicides on the number and species abundance of fungi in podzolized chernozem. 3-rd Global Soil Biodiversity Conference, Dublin, Ireland, 13–15 March 2023. Book of Abstracts. Oral Presentations. 2023. P. 429.
- Гетьман Я.В. Вплив застосування різних фунгіцидів на видову структуру ґрунтових мікроміцетів чорнозему опідзоленого. Ґрунтово-агрохімічні дослідження як імператив для розвитку аграрного виробництва та розбудови України: збірник тез міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Харків, 24 травня 2023 р. Харків: ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського», 2023. С. 23–26.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U108036

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Найдьонова Оксана Євгенівна

2. Oksana Naydyonova

Кваліфікація: к. б. н., с.н.с., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8568-5699

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прилуцький Олег Владиславович

2. Oleh Prylutskyi

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.21

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5730-517X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткач Євгенія Дмитрівна

2. Yeuheniia Tkach

Кваліфікація: д. б. н., с.д., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0666-1956

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, буд. 12, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копилов Євгеній Павлович

2. Yevhenii Korylov

Кваліфікація: д. б. н., професор, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5463-8761

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497360

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 97, Чернігів, Чернігівський р-н., 14027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мірошніченко Микола Миколайович
2. Mykola Miroshnychenko

Кваліфікація: д. б. н., член-кор., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2830-5933

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Цапко Юрій Леонідович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Цапко Юрій Леонідович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Білоконь Ольга Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна